

## VERSLAG DOORLICHTING

### CENTRUM VOOR LEERLINGENBEGELEIDING N-BRUSSEL TE SINT-AGATHA-BERCHEM

<b>Hoofdstructuur</b>	centra voor leerlingenbegeleiding
<b>Instellingsnummer</b>	114249
<b>Instelling</b>	Centrum voor leerlingenbegeleiding N-Brussel Technologiestraat 1 - 1082 SINT-AGATHA-BERCHEM
<b>Beleidsverantwoordelijke</b>	Sarah TROSSAERT
<b>Telefoonnummer</b>	02 482 05 72
<b>E-mail</b>	clbvgc@clbvgc.be
<b>Website</b>	www.clbnbrussel.be
<b>Bestuur</b>	Vlaamse Gemeenschapscommissie - Algemene Directie Onderwijs en Vorming Emile Jacqmainlaan 135 - 1000 BRUSSEL
<b>Doorlichtingsdagen</b>	19-09-2022, 20-09-2022, 21-09-2022, 22-09-2022, 23-09- 2022
<b>Doorlichtingsteam</b>	Martine VRANKEN Pieter BEVERS Béatrice COOPMAN Marleen DOBBELS Geert VERBERCHT

## Inhoud

1	Toelichting bij het doorlichtingsverslag-----	3
1.1	Wat onderzoekt de onderwijsinspectie tijdens een doorlichting?-----	3
1.2	Hoe voert de onderwijsinspectie haar onderzoeken uit?-----	3
1.3	Hoe beoordeelt de onderwijsinspectie?-----	3
1.4	Welke adviezen formuleert de onderwijsinspectie?-----	4
1.5	Hoe gaat het verder na de doorlichting?-----	5
2	In welke mate ontwikkelt het centrum zijn eigen kwaliteit?-----	6
3	In welke mate verstrekt het centrum een kwaliteitsvolle leerlingenbegeleiding en dienstverlening?-----	8
3.1	De vraaggestuurde leerlingenbegeleiding op de vier begeleidingsdomeinen-----	8
3.2	Het versterken van het schoolteam op de vier begeleidingsdomeinen-----	9
3.3	De werkingsprincipes-----	10
4	Respecteert het centrum de regelgeving?-----	12
5	Samenvatting-----	13
5.1	In welke mate ontwikkelt het centrum zijn eigen kwaliteit?-----	13
5.2	In welke mate verstrekt het centrum een kwaliteitsvolle leerlingenbegeleiding en dienstverlening?-----	13
5.2.1	De vraaggestuurde leerlingenbegeleiding op de vier begeleidingsdomeinen-----	13
5.2.2	Het versterken van het schoolteam op de vier begeleidingsdomeinen-----	13
5.2.3	De werkingsprincipes-----	13
6	Advies betreffende de erkenning en aanbevelingen-----	14

## 1 Toelichting bij het doorlichtingsverslag

### 1.1 Wat onderzoekt de onderwijsinspectie tijdens een doorlichting?

Met een brede doorlichting formuleert de onderwijsinspectie een antwoord op twee onderzoeksvragen:

1. In welke mate ontwikkelt het centrum zijn kwaliteit, met bijzondere aandacht voor de aansturing en de kwaliteitsbewaking van de leerlingenbegeleiding en werkingsprincipes?
2. In welke mate verstrekt het centrum kwaliteitsvolle leerlingenbegeleiding en dienstverlening die tegemoetkomt aan de kwaliteitsverwachtingen uit het referentiekader voor CLB-kwaliteit (het RclbK) en respecteert het de regelgeving?

De onderwijsinspectie beantwoordt bovenstaande vragen aan de hand van vier onderzoeken:





1. een onderzoek van de kwaliteitsontwikkeling
2. een onderzoek van de vraaggestuurde leerlingenbegeleiding
3. een onderzoek naar de werkingsprincipes
4. een onderzoek naar het kernproces versterken van het schoolteam

### 1.2 Hoe voert de onderwijsinspectie haar onderzoeken uit?

De onderwijsinspectie gaat na of het centrum tegemoetkomt aan de kwaliteitsverwachtingen uit het RclbK. Om de onderzoeksgegevens te verzamelen, gebruikt de onderwijsinspectie verschillende onderzoeksmethoden en raadpleegt ze uiteenlopende bronnen (kwantitatieve en kwalitatieve data, documenten, observaties, gesprekken en gevalstudies). De onderwijsinspectie betreft ook relevante stakeholders bij de onderzoeken.

### 1.3 Hoe beoordeelt de onderwijsinspectie?

De onderwijsinspectie situeert de kwaliteitsontwikkeling en de kwaliteit van het centrum aan de hand van ontwikkelingschalen. Zo wil de onderwijsinspectie het centrum stimuleren om de kwaliteit te (blijven) ontwikkelen. De ontwikkelingschalen zijn gebaseerd op het RclbK en bestaan telkens uit vier niveaus.

	<b>Beneden de verwachting</b> Er zijn meerdere essentiële elementen die voor verbetering vatbaar zijn.
	<b>Benadert de verwachting</b> Er zijn, naast sterke punten, ook nog meerdere punten ter verbetering. Daardoor komt het geheel nog niet tegemoet aan de verwachting.
	<b>Volgens de verwachting</b> Er zijn veel sterke punten en geen belangrijke punten of gebieden ter verbetering. Het geheel komt tegemoet aan de verwachting.
	<b>Overstijgt de verwachting</b> Er zijn veel sterke punten, met inbegrip van significante voorbeelden van goede praktijk.

Het ontwikkelingsniveau **volgens de verwachting** bevat de kwaliteitsverwachtingen uit het RclbK. Dit niveau betekent dus voluit *volgens de verwachting uit het referentiekader voor CLB-kwaliteit*.

Het ontwikkelingsniveau **overstijgt de verwachting** bevat dezelfde kwaliteitsverwachtingen als **volgens de verwachting**, maar voor dat niveau verwacht de onderwijsinspectie ook een voorbeeld van goede praktijk.

De criteria voor een voorbeeld van goede praktijk zijn:

- De praktijk overstijgt het gangbare.
- De praktijk heeft - hetzij rechtstreeks, hetzij onrechtstreeks - een positieve impact op de resultaten en effecten bij de leerlingen.
- De praktijk is ingebed in de werking van het centrum of de werking van een deelteam.
- De praktijk is onderbouwd vanuit evaluaties of specifieke noden van het centrum of is gebaseerd op vernieuwde inzichten op het vlak van de kwaliteit van de leerlingenbegeleiding en de dienstverlening.
- De praktijk kan, na vertaalslag naar een andere context, andere centra of andere deelteams inspireren.

#### 1.4 Welke adviezen formuleert de onderwijsinspectie?

De onderwijsinspectie formuleert een advies aan de Vlaamse Regering over de verdere erkenning van het centrum. Er zijn twee adviezen mogelijk.

- Als het centrum in voldoende mate tegemoetkomt aan de erkenningsvoorwaarden, formuleert de onderwijsinspectie **een gunstig advies**. Dit advies heeft twee varianten:
  - een gunstig advies zonder meer
  - een gunstig advies met de verplichting om te werken aan de tekorten.
- Als het centrum niet in voldoende mate tegemoetkomt aan de erkenningsvoorwaarden, formuleert de onderwijsinspectie **een ongunstig advies**. Dit advies heeft twee varianten:
  - Een ongunstig advies met mogelijkheid om te verzoeken dat de procedure tot intrekking van de erkenning niet opgestart wordt op voorwaarde dat het bestuur van het centrum zich bij het werken aan de tekorten extern laat begeleiden. Indien het bestuur van het centrum gebruikmaakt van het recht om te verzoeken dat de procedure tot intrekking van de erkenning niet opgestart wordt en zich extern laat begeleiden, volgt er een nieuwe doorlichting. Die nieuwe doorlichting vindt plaats binnen een termijn die de onderwijsinspectie bepaalt op basis van de ernst en de aard van de tekorten en die minimum 90 dagen bedraagt, behalve als de tekorten betrekking hebben op de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne.
  - Een ongunstig advies zonder mogelijkheid om te verzoeken de procedure tot intrekking van de erkenning niet op te starten. Het bestuur van het centrum kan een beroep indienen tegen die onmogelijkheid. Binnen de 60 kalenderdagen na het indienen van het beroep, onderzoekt een nieuw en paritair samengesteld doorlichtingsteam de argumenten die het bestuur van het centrum aangeeft om te rechtvaardigen dat er wel een mogelijkheid moet zijn om te verzoeken de procedure tot intrekking van de erkenning niet op te starten.

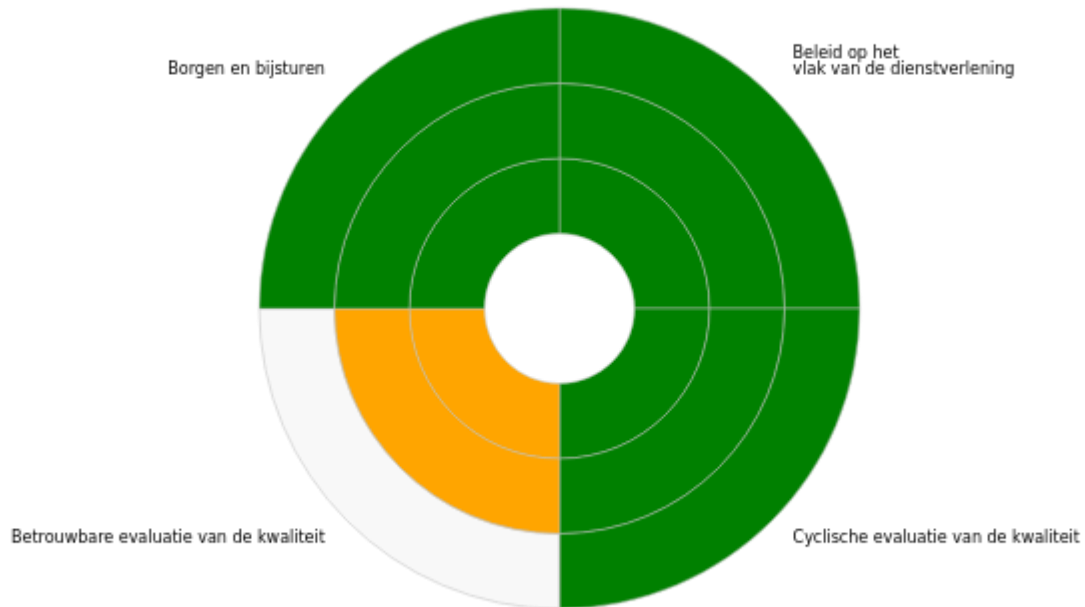
## 1.5 Hoe gaat het verder na de doorlichting?

Het centrum ontvangt het doorlichtingsverslag enkele dagen na het einde van de doorlichting. Feitelijke onjuistheden kunnen op dat moment nog worden rechtgezet. Het advies en de inschalingen worden echter niet meer gewijzigd.

Uiterlijk binnen dertig kalenderdagen na de ontvangst van het doorlichtingsverslag kan het beleid of het bestuur van het centrum een bijkomende verduidelijking van het doorlichtingsverslag aanvragen bij de inspecteur-generaal. Die aanvraag gebeurt zoals aangegeven op de website van de onderwijsinspectie. De onderwijsinspectie plant de bespreking zo spoedig mogelijk en het beleid of het bestuur van het centrum bepaalt zijn vertegenwoordiging.

Voor meer informatie: raadpleeg [www.onderwijsinspectie.be](http://www.onderwijsinspectie.be) en [www.doorlichtingsverslagen.be](http://www.doorlichtingsverslagen.be).

## 2 In welke mate ontwikkelt het centrum zijn eigen kwaliteit?



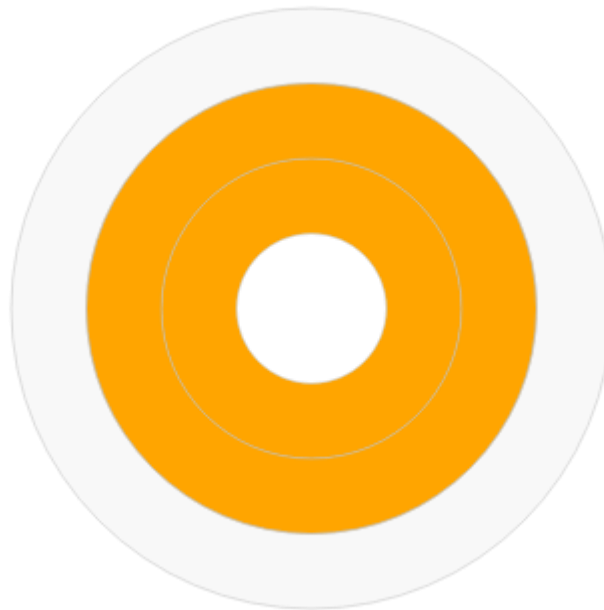
Beleid op het vlak van de dienstverlening

Het centrum ontwikkelt de kwaliteit van de dienstverlening systematisch, samenhangend en met aandacht voor de continuïteit. Het beleidsplan met strategische en operationele doelen en hieraan gekoppelde acties, weerspiegelt een geheel van relevante keuzes. Daarbij is rekening gehouden met de vernieuwde organisatiestructuur en de eigenheid van het werkgebied. Het centrum kan de aandacht voor de doeltreffendheid en de doelmatigheid waarmee de processen handelingsgerichte diagnostiek, versterking van het schoolteam en proactiviteit als werkingsprincipe vorm krijgen, nog versterken. De dienstverlening en de professionalisering krijgen vorm aan de hand van in overleg gekozen maatregelen en afspraken op centrumoverstijgend niveau, centrumniveau, teamniveau en individueel niveau. De zorg voor de samenhang tussen visie, doelen, acties en afspraken op elk van deze niveaus, vereist continu aandacht. Het centrum ondersteunt de medewerkers en zet hiervoor op verschillende momenten een variatie aan middelen in. Het heeft meerdere medewerkers aangewezen voor interne kwaliteitszorg en zij voeren de hen toegewezen opdracht uit in samenwerking met de teams die ook een rol hebben in het bewaken en verbeteren van de kwaliteit.

Cyclische evaluatie van de kwaliteit	Het centrum verzamelt kwantitatieve en kwalitatieve informatie op centrum-, team- en schoolniveau en gebruikt deze informatie systematisch voor de evaluatie op proces- en productniveau. De aandacht voor de mate waarin opeenvolgende evaluaties op elkaar voortbouwen, is een groeikans. Het centrum evalueert relevante aspecten van de dienstverlening zoals de handelingsgerichte diagnostiek en het multidisciplinair werken. Het kan de doelgerichtheid waarmee deze processen worden geëvalueerd nog versterken.
Betrouwbare evaluatie van de kwaliteit	Het centrum evalueert zijn kwaliteit beperkt doelgericht op basis van de beschikbare kwalitatieve en kwantitatieve bronnen. Het laat kansen liggen om de expertise van relevante partners in te zetten met aandacht voor de te bereiken resultaten en effecten van de leerlingenbegeleiding en de professionele samenwerking met de scholen. De aandacht voor de betrouwbaarheid van de evaluaties en de keuze van relevante verbeterdoelen zijn op het niveau van de zelfsturende teams een verbeterpunt. Zo komt de betrouwbaarheid van sommige evaluaties in het gedrang.
Borgen en bijsturen	Het centrum heeft een systeem en structuren om op verschillende niveaus van de organisatie de kwaliteit te bewaken en te verbeteren. Het centrum heeft daardoor grotendeels zicht op zijn sterke punten en werkpunten. Het bewaart en verspreidt structureel wat kwaliteitsvol is. Het centrum gebruikt voor de ontwikkeling van verbeteracties een afgesproken werkwijze waarin de teams stapsgewijs groeien om zichzelf te evalueren, verbeteracties vorm te geven, de bereikte resultaten op te volgen en te borgen.

### 3 In welke mate verstrekt het centrum een kwaliteitsvolle leerlingenbegeleiding en dienstverlening?

#### 3.1 De vraaggestuurde leerlingenbegeleiding op de vier begeleidingsdomeinen



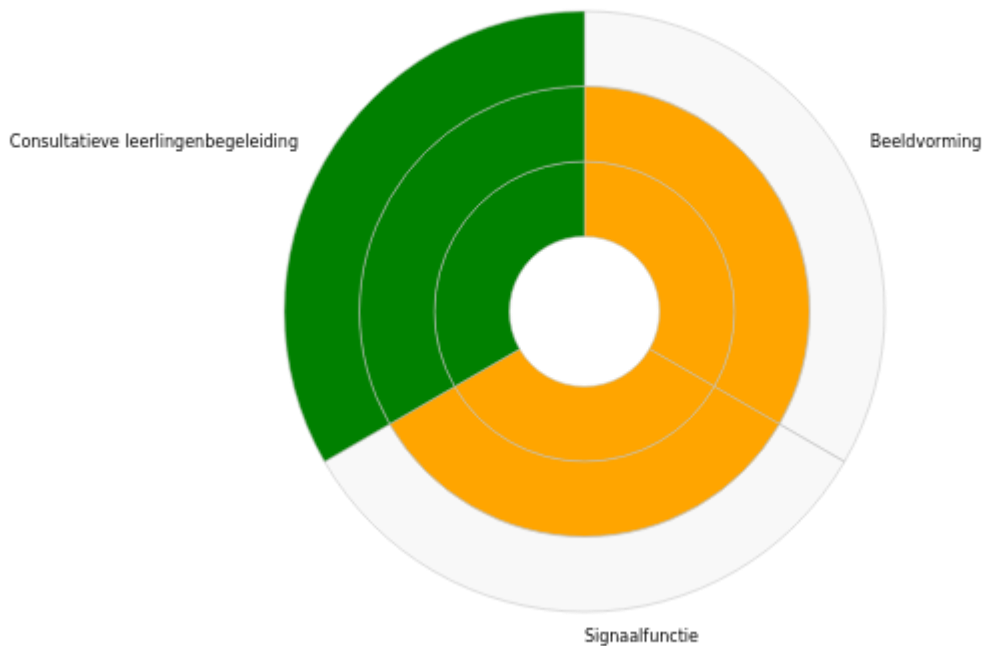
Handelingsgerichte diagnostiek

##### Handelingsgerichte diagnostiek

De medewerkers doorlopen een handelingsgericht diagnostisch traject maar laten nog kansen liggen op het vlak van doelgericht handelen volgens de Prodia-protocollen. Het is een verbeterpunt om de doelstelling van elke fase in het handelingsgericht diagnostisch traject bewust te doorlopen. De medewerkers handelen doorheen het traject in beperkte mate vanuit het perspectief van de wisselwerking tussen de leerling en de leercontext waarin hij functioneert. De aandacht voor drempels in de leeromgeving die de participatie van de leerling remmen en voor het inzetten van protectieve factoren, is een verbeterpunt. Het diagnostisch traject biedt daardoor een antwoord op enkele specifieke onderwijs- en opvoedingsbehoeften van de leerling of op enkele ondersteuningsbehoeften van ouders en leraren, maar is nog te weinig adequaat. Hetzelfde geldt voor de ondersteuning van het vervolgetraject en het gebruik ervan als middel om proactief te handelen. In de afweging van de redelijkheid van maatregelen, laten de medewerkers nog kansen liggen om het advies op een transparante manier te onderbouwen.



### 3.2 Het versterken van het schoolteam op de vier begeleidingsdomeinen



#### Beeldvorming

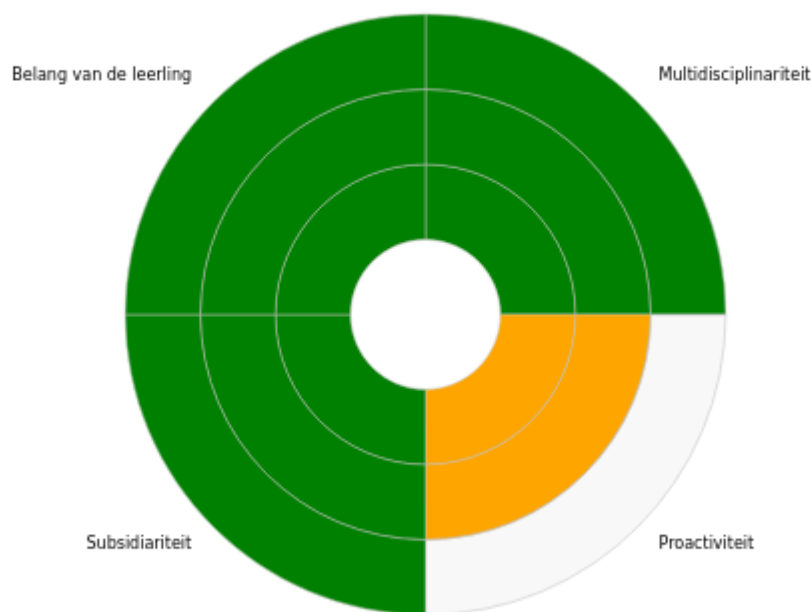
De medewerkers kennen vanuit hun schoolnabije werking en in het verlengde van de vraaggestuurde werking, de context en de leerlingenpopulatie van de scholen die zij begeleiden. Ze hebben zicht op de taakverdeling, de visie, de doelstellingen en de initiatieven van de school op het vlak van leerlingenbegeleiding. Ze hebben doorgaans een globaal zicht op de mogelijkheden en ondersteuningsnoden van het schoolteam binnen de vier begeleidingsdomeinen. De medewerkers staan aan het begin van een ontwikkeltraject waarin ze geleidelijk evolueren naar een objectief beeld over de leerlingenbegeleiding in hun regio en school. De beeldvorming is in de huidige fase van ontwikkeling nog niet altijd breed, accuraat, actueel, overzichtelijk of toegankelijk. Daardoor laten de medewerkers nog kansen liggen om de leerlingenbegeleiding te versterken, op maat van de leerlingen en het schoolteam.

#### Signaalfunctie

De medewerkers signaleren de hiaten in het beleid op leerlingenbegeleiding en de noden van de schoolpopulatie, maar doen dat te weinig consequent en doelgericht. Ze baseren zich hiervoor vooral op herhaalde individuele zorgvragen en hun ervaring met de school en in mindere mate op een brede, objectieve beeldvorming. De medewerkers versterken het schoolteam in beperkte mate in de uitbouw van een krachtige leeromgeving en in het actief werken aan het verminderen van risicofactoren en het versterken van beschermende factoren op de vier begeleidingsdomeinen. Daardoor laten de medewerkers kansen liggen om proactief de brede basiszorg te versterken.

**Consultatieve leerlingenbegeleiding** De medewerkers ondersteunen het schoolteam bij de aanpak van problemen bij individuele leerlingen of bij een groep van leerlingen. Ze nemen de consultatieve leerlingenbegeleiding vooral op naar aanleiding van een vraag van de school. Daardoor versterken ze de leerlingenbegeleiding bij de invulling en de uitvoering van de verhoogde zorg op de vier begeleidingsdomeinen. De medewerkers laten nog kansen liggen om de consultatieve leerlingenbegeleiding op een planmatige wijze vorm te geven.

### 3.3 De werkingsprincipes



**Multidisciplinariteit** De medewerkers respecteren een integrale, multidisciplinaire aanpak. Ze starten voor elke leerling in begeleiding een multidisciplinair dossier op. De medewerkers schakelen de specifieke deskundigheid van andere disciplines in, maar kunnen nog groeien in een holistische benadering van de handelingsgerichte begeleiding van de leerling en de versterking van het schoolteam. Ze organiseren met alle disciplines gestructureerd multidisciplinair teamoverleg op basis van transparante criteria en afspraken. Het is een aandachtspunt om bij de registratie van de handelingsgerichte diagnostische trajecten de argumenten, de hypothesen, de alternatieven en de conclusie uit het teamoverleg voldoende transparant op te nemen in het dossier.

Proactiviteit	De medewerkers zetten in op het detecteren van risicofactoren en het versterken van beschermende factoren voor de vier begeleidingsdomeinen, maar doen dat nog niet systematisch. Het voorkomen, beperken en beheersen van de drempels in de leeromgeving kan versterkt worden door de samenhang tussen de handelingsgerichte diagnostiek en de versterking van het schoolteam te bewaken. Daardoor laten de medewerkers nog kansen liggen om problemen in het functioneren van leerlingen te voorkomen, een positieve en doeltreffende bijdrage aan hun ontwikkeling en welbevinden te leveren en te streven naar een daling van de individuele zorgvragen.
Subsidiariteit	De medewerkers werken aanvullend ten aanzien van de school en de ouders en kiezen voor de minst ingrijpende vorm van begeleiding. Ze handelen vanuit een gezamenlijke verantwoordelijkheid in de leerlingenbegeleiding. Ze gaan in op vragen van leerlingen en ouders en nemen indien nodig de begeleiding op. Het emancipatorisch werken met ouders kan nog versterkt worden door samen verschillende keuzes te overwegen en door het engagement dat van de ouders wordt gevraagd te ondersteunen.
Belang van de leerling	De medewerkers stellen in hun werking het belang van de leerling centraal. Ze treden op als vertrouwenspersoon voor de leerling en bewaken hun onafhankelijke positie ten aanzien van de school en de externe hulpverlening. Het belang van de leerling kan nog meer gedragen zijn, als het in dialoog met de leerling wordt vastgelegd. Dit versterkt tegelijk het respect voor de rechtspositie van de minderjarige in de hulpverlening.

#### 4 **Respecteert het centrum de regelgeving?**

Er werden geen inbreuken vastgesteld.

## 5 Samenvatting

### Legende

- = beneden de verwachting
- ◆ = benadert de verwachting
- = volgens de verwachting
- ✳ = overstijgt de verwachting.

### 5.1 In welke mate ontwikkelt het centrum zijn eigen kwaliteit?

- Beleid op het vlak van de dienstverlening ●
- Cyclische evaluatie van de kwaliteit ●
- Betrouwbare evaluatie van de kwaliteit ◆
- Borgen en bijsturen ●

### 5.2 In welke mate verstrekt het centrum een kwaliteitsvolle leerlingenbegeleiding en dienstverlening?

#### 5.2.1 De vraaggestuurde leerlingenbegeleiding op de vier begeleidingsdomeinen

- Handelingsgerichte diagnostiek ◆

#### 5.2.2 Het versterken van het schoolteam op de vier begeleidingsdomeinen

- Beeldvorming ◆
- Signaalfunctie ◆
- Consultatieve leerlingenbegeleiding ●

#### 5.2.3 De werkingsprincipes

- Multidisciplinariteit ●
- Proactiviteit ◆
- Subsidiariteit ●
- Belang van de leerling ●

## 6 Advies betreffende de erkenning en aanbevelingen

De onderwijsinspectie formuleert over de verdere erkenning van het centrum een GUNSTIG ADVIES.

De onderwijsinspectie doet de volgende aanbevelingen met het oog op de verdere kwaliteitsontwikkeling van het centrum:

- De ontwikkelkansen benutten met betrekking tot de kwaliteitsontwikkeling.
- De ontwikkelkansen benutten met betrekking tot de vraaggestuurde leerlingenbegeleiding op de vier begeleidingsdomeinen.
- De ontwikkelkansen benutten met betrekking tot het versterken van het schoolteam op de vier begeleidingsdomeinen.
- De ontwikkelkansen benutten met betrekking tot de werkingsprincipes.